

Observatoriulu ese de done ori in septemana, Merceura si Sambat'a.

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se plateson pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesanrulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 72.

— Sibiu, Sambata 5/17 Septembre. —

1881.

Despre miscarea poporatiunei romane, de dr. medic. J. Felix.

II.

Miscarea poporatiunii Romaniei.

(Urmare.)

Tabel'a VIII arata proportiunea intre miscarea poporatiunii crestine si a celei israelite a tieiei intregi.

Poporatiunea crestina a tuturor orasieloru Romaniei da in terminu mediu pe fiacare anu unu deficitu alu nasceriloru, dupa scaderea deceseloru de 4536.2 suflete, éra cea israelita din orasie o crescere prin nasceri de 1509.3 suflete. Poporatiunea rurala crestina da pe fiacare anu prin nasceri unu sporiu de 20,031.7 suflete, éra Israelitii domiciliati prin comunele rurale au pe fiacare anu prin nasceri o crescere de 840.3 suflete. Poporatiunea crestina a Romaniei intregi cresce pe fiacare anu prin nasceri cu 15,583.2, éra cea israelita a tieiei intregi cu 2350.0 suflete.

Pentru orasiile Bucuresci si Jasi in parte gasimu in tabel'a IX proportiunea intre miscarea poporatiunii crestine si celei israelite: in Bucuresci deficitulu nasceriloru, dupa scaderea deceseloru poporatiunii crestine, este in terminu mediu de 1,292.6, éra cea israelita are unu escedentu alu nasceriloru de 173.4 persóne pe anu. In Jasi deficitulu nasceriloru la crestini face 414.3 suflete pe anu, éra sporulu anualu alu poporatiunii israelite 547.4 suflete in terminu mediu.

Copiii, p'ana la etatea de 5 ani, dau contingentulu celu mai mare la numerulu totalu alu deceloru. Tabel'a X esplica proportiunea, in care in tier'a nostra, diferitele període ale copilariei contribue la cifra generala a mortalitatii; ea arata cà din numerulu totalu alu mortiloru 11.3 la 100 sunt copii in primele 3 luni ale vietiei, 4.3 la 100 copii in etate dela a 3-a p'ana la a 6-a luna, 6.9 la 100 copii dela 6 luni p'ana la 1 anu, 20.2 la 100 copii dela primulu anu alu vietiei implinitu p'ana la alu 5-lea anu; dintre 100 persóne decedate se afla dara 43.3 in cei de antai 5 ani ai vietiei. Apoi mortalitatea scade intr'unu modu

insemnatu, astfelu cà periodulu dela alu 5-lea p'ana la alu 10-lea anu participa la cifr'a generala a mortalitatii numai cu 9.5 la 100, periodulu mare dela alu 10-lea p'ana la alu 20-lea anu numai cu 7.0 la 100.

Tabel'a X devine fórte instructiva, daca facemu comparatiune deceseloru din orasie cu cele din comunele rurale. In primulu anu alu vietiei moru in comunele urbane mai multi copii de càtu prin sate in proportiune de 24.3 la 22.3, din cauza cà tieranc'a romana, cu tóte cà pe langa ingrijirea casei mai participa si la munc'a barbatului, isi indeplinesce datoriile materne intr'unu modu consciintiosu. Dela 1 anu p'ana la 5 ani, mortalitatea prin comunele rurale remane totu mai mica de càtu prin comunele urbane, in proportiune de 20.7 la 21.7, cu tóta ignorantia mai mare a poporatiunii rurale, cu tóta neglijerea mai frecuenta din partea sateniloru a reguleloru igienice celoru mai elementare si cu tóta necunoscentia loru a unui modu mai corectu, dupa care se nutrésca copii loru in timpulu dupa intiarcare. Mortalitatea poporatiunii rurale devine mai mare de càtu a celei urbane in etatea dela 5 p'ana la 14 ani, din cauza cà sateanulu supune copiii sei prea de timpuriu la munca grea. Dupa aceleasi principii, dupa cari elu injuga vite prea tinere, neaptea a trage poveri mari, fara vatamarea sanatatii, fara inapoierea desvoltarii loru, elu espune si copilulu seu fragedu, reu inbracatu, la intemperii, la lucrari corporale grele, intr'o etate candu corpulu nu este inca destulu de resistentu in contra diferitoru influentie esterne.

Din toti copiii nascuti vii moru in terminu mediu in primulu anu alu vietiei, in comunele urbane din tóta Romania 34.6 la 100, in comunele rurale numai 20.2 la 100, in tóta tier'a (comunele urbane si rurale impreuna) 23.0 la 100.

Dela primulu anu alu vietiei implinitu p'ana la 5 ani moru din toti copii nascuti vii in comunele urbane 19.6 la 100, in cele rurale 15.0 la 100, in tóta tier'a 15.9 la 100.

Prin urmare in tóta Romania dintre 100 copii nascuti vii implinescu alu 5-lea anu alu vietiei in comunele urbane numai 45.3, in comunele ru-

rale 64.3, in tóta tíera (orasie si comune impreuna) 61. la 100.

Poporatiunea Romaniei cresce dara fórte incetu, din caus'a micului numeru de nasceri in raportu cu numerulu mare alu deceseloru, si orasiile presenta, dupa scaderea deceseloru, unu deficitu alu nasceriloru. Pentru cà se potemu constata, daca acestu deficitu cuantitativu este compensatu prin calitate, daca Romania este locuita de ómeni vigurosi, cari resista lesne diferiteloru influentie morbifere, voiu cercetá cari sunt bólele cari causédia la noi decesele cele mai frecvente, si apoi care este la noi durat'a media a vietiei.

Ne lipsesce materialulu pentru a potea constata cu esactitate, cari anume bóle sunt causele principali ale deceseloru in tier'a nostra. Pentru comunele rurale nu este deocamdata posibilu a se inregistra si ból'a care a causatu mórtea; scimu numai intr'unu modu vagu, cà intoxicatiunea palustra ocupa primulu rangu intre causele deceseloru, cà copiii moru in mare numeru de gastro-calita, consecentia a alimentatiunii irationale, si adultii si copii de diferite bóle ale cailoru respiratorie, provenite din protegerea insuficienta in contra intemperiloru; scimu in fine, cà alcoolismulu causédia asemenea multe decese premature.

Dintre comunele urbane sunt numai orasiile Bucuresci si Jasi cari publica intr'unu modu regulatu statistic'a medicala a mortalitatii. In càtu privesce orasiulu Jasi, sunt aceste publicatiuni ne-complete, din cauza cà ele coprinde numai decese din orasiu si nu arata si causele deceseloru pentru persónele irtetate din víctia in spitalele civile si militare. La Bucuresci, cà si la Jasi, intre bólele cari au causatu cele mai multe decese, „Phtisia pulmonara“ ocupa primulu rang. In Bucuresci 17 la 100 din numerulu totalu alu deceseloru, in Jasi 10 la 100 din tóte decese urmate in orasiu, afara de spitale, sunt causate de phtisia pulmonara; bólele cailoru respiratorie causédia in Bucuresci in genere 36 la 100, in Jasi, cu exceptiunea spitaleloru, 16 la 100 din numerulu totalu alu deceseloru. Dupa bólele organeloru respiratorie dau Enterocolita si Gastroenterita contingentulu celu mai mare la mortalitatea acestoru 2 orasie: ele

Foisiór'a „Observatoriulu“.

Momente din vícti'a lui dr. Josifu Hodosiu.

(Urmare.)

Vediendu testatorulu cà nu póte se scótia la cale cu despotismulu, temendu-se cà se nu'lu apuce mórtea fara a'si vedé realizata óresicum ultim'a sa vointia, intre suspine si lacrimi isi modificà testamentulu in punctele essentiali, in sensulu pretinsu de gubernu si' cerú aprobarea. Dara curendu dupa aceea mustrandu'lu amaru conscint'a, anulá alu doilea testamentu si facéndu pe alu treilea, restabilí testulu celui dintaiu in sensu nationale romanescu. De executoru alu vointiei sale ultime lasá definitivu si pentru totdeauna pe capitulu bisericeii catedrale din Blasiu, cu dreptu si datoriintia de a votá bursele exactu dupa liter'a testamentului, ceea ce se si intempla regulatu. Dara dupa mórtea lui Ramontia gubernulu a si atacatu testamentulu din urma si a pretinsu, cà numai alu 2-lea se aiba valóre. De aci resultá unu procesu inversunatu intre Blasiu si gubernu, carele durá p'ana dupa revolutiune, fara cà se fia apucatu a esí vreó sententia definitiva. Sub nóu'a sistema schimbându-se tóta situatiunea, Blasiu se folosi de ocaziune si fara a intrebá multu, incepú se impartia bursele Ramontiaiane cu unu metodu economicu asia, cà intr'aceea se crésca si capitalulu, carele de nu me insielu, trece astadi preste 100.000 florini val. austr.

De nu erá fondulu acesta, dupa cruntele devastatiuni din 1848/9, dupa nimicirea prin focu si spoliatiuni a modesteloru averi parintesci si anume dupa omorirea barbara a tata-seu lui Papiu, eu unulu nu pricepu, cum aru fi fostu in stare se petróca Barnuti, Papiu si Hodosiu patru ani la cele dóue universitati din Vien'a si Padu'a, si cum s'ar fi alesu din ei acei barbati pe cari iamu cunoscutu cu totii.

Dintr'unu actu alu colegiulu profesoriloru din Vien'a dela 9 Januariu 1854 Nr. 312 afu, cà in acea luna s'au asemnatu lui Papiu si Hodosiu pentru fiacare câte 375 fl. m. c. spre a li se numerá dintru odata. Acelasi actu se provóca la unu decretu alu gubernatoriulu Transilvaniei Nr. 23 888 din 11 Nov. 1853 din care se vede, cà pe càtu timpu au statu ei la universitatea din Padu'a si anume dela 1 Nov. 1852 bursele li se sistasera din ordinu mai inaltu si numai dupa reintórcerea loru la Vien'a li s'au acordatu din nou. Acésta impregiurare este semnificativa, precum vomu vedea mai la vale.

Din documentele conservate la famili'a Hodosiu, afu anume dupa indicele universitatiloru, dupa alte testimoni si diplome, cà Josifu s'a inscris la facultatea juridica din Vien'a in 5 Aprile 1850, adeca pe sem. II din an. 1849/50 la trei colegie: Legile penali propuse de renumitulu dr. Hye, Codicele civile austriacu de dr. Grasl si Dreptulu comercial de dr. Leeb; dupa aceea in alte trei semestre a mai ascultatu diece colegie dela 7 profesori, intre carii vedu pe renumiti Stubenrauch si Lichtenfels.

Despre sem. I din a. 1852 3 nu afu nici o urma si mie mi se pare, cà propunendu' si cei trei amici cà se mérga la Padu'a spre a depune acolo doctoratulu, voru fi intempnatu mari dificultati p'ana se li se permitta a trece in aceea epoca la Itali'a, in care domni'a austriaca nu erá sigura nici pe 24 de óre. In acestu prepusu alu meu me intaresce si ó declaratiune a preotului Vasilie Hodosiu parinte alu lui Josifu, subscrisa si de notariulu Adam Székely, intarita si cu sigilulu parochiei gr. res. din Bandu, prin care betranulu se obliga, cà va ajutá pe fiu-seu cu spelele necesarie p'ana ce va terminá studiile juridice la universitatea din Padu'a. Acestu actu interesantu este datu din 11/23 Decembre 1852, adeca tocma din epoc'a cea mai critic'a, pe candu erá pe aci se sparga revolutiunea din nou, atátu in Parisu, càtu si in Vien'a. Caletori'a si mai virtosu studiarea tineriloru din alte tieri la universitati italiane erá fórte reu vediuta si cei ce studiau in acelea erau

trecuti din capulu loculu in cartea négra. Din acestea impregiurari s'ar potea esplicá nu numai sistarea bursei din ordinu mai inaltu, ci si perderea unui semestru dela studiu.

Vedemu adeca din testimoniulu directorulu universitatii dela Padu'a de dato 27 Aprile 1853, cà „Signor Giuseppe Hodosiu“ numai in acea di a fostu susceptu la universitate cà studente in an. alu IV-lea si numai dapace i-a venitu permissiunea dela ministerulu de culte si instructiune publica din 8 Aprile Nr. 2890 cu decretulu locotenentiei ces. reg. din Veneti'a Nr. 7850 din 17 Aprile aceluasiu anu. Atátea erau formalitatile, pe langa care avea se tréca unu studente inainte cu 20 sau 30 de ani dela ó universitate la alti'a; dara si asia, celoru ce mergeau in Itali'a, ori in Francia, li se dicea, in faci'a sau in dosu: „Tine minte!“

Testimoniulu directorulu Racchetti despre rigozéle depuse este din 10 Maiu, éra altulu din 13 Maiu 1853. Diplom'a latinésca de doctoru in dreptu intitulata „Privilegium“ a emanatu Pata vii die X mensis Januarii MDCCCLIV.

Cu permissiunea familiei repausatulu meu amicu alaturu aici una copia a acelei diplome, legalisata la judecatori'a din Abrudu in 7 Octobre 1856.

Diplom'a de doctoru in dreptu a veru-seu Alex. I. Papiu are aceeasi data din 10 Jan 1854.

Credu cà nu avemu trebuintia de a cercetá mai de aprópe causele, pentru care cei trei amici au preferitu a'si terminá studiile juridice in Itali'a si nu la Vien'a. Nespus'a greutate de a face examenele rigozé in limb'a germana, din contra facilitatea cea mare de a invetiá si a se esprimá in limb'a italiana, preste acésta nestemperat'a dorintia de a cunósce vechi'a patria mama a romaniloru, aru fi fostu motive de ajunsu chiaru si pentru alti romani mai puçinu zelosi de nationalitate loru, pentrucá se'i mane la Itali'a. Intr'aceea Papiu si Hodosiu apucasera a invetiá binisioru limb'a italiana si pe cea francesca in anii petrecuti la Vien'a.

In vér'a a. 1854 Hodosiu s'a intorsu in patri'a sa Transilvan'ia si mergéndu in loculu nascerii, a ingenunchiatu

causă în București 9 la 100, în Jasi, fără spitale, 11 la 100 din totalul deceselor. Apoi vin diferitele bôle ale aparatului nervos la copii, febrele tifoide și, cu o cifră din an în an mai mică, intoxicațiunea palustră.

Durată media a vieții este una dintre datele cele mai importante ale statisticii unei populații, și cei mai mulți dintre autorii în statistică medicală o considera că măsura a salubrității, a prosperității și a culturii. Ea se află cu mortalitatea în proporțiune inversă: o mortalitate mare scade durata media a vieții, o mortalitate mică o mărește. Modulul cel mai exact pentru evaluarea duratei medii a vieții ar consta în cercetarea duratei vieții fiicarui copil născut viu în parte și calcularea termenului mediu a tuturor numerelor astfel dobândite într-unu siru de ani. Nu putem însă a întrebuinta acestu metodu, din cauză că ne lipsesc elementele necesare pentru realizarea lui, asemenea nu ne putem servi de metodu după care durată media a vieții se constată din tabelele mortalității mai multor ani, din termenul mediu, în care s'au aflatu toate persoanele în momentul decesului, căci aceste tabele nu arată într-unu modu precisu etatea fiicarui decedat în parte, ci facu categorii, la copii pentru periode mai mici (adeca dela născere până la 3 luni, dela 3 până la 6 luni, dela 6 luni până la 1 anu, dela 1 anu până la 2 ani) și pentru periode mai mari la adulți (dela 20 până la 30 ani, dela 30 până la 40 ani etc.).

Preferăm dăra metodu mai practic, recomandat de F. Oesterlen și alții, a determină durata media a vieții prin adunarea cifrelor medii a mortalității și înjumătățirea sumei. Numerul total alu locuitorilor României este aproximativ de 5 milioane. Se născ în România pe anu câte 1 copil la 33, locuitori, móre câte 1 din 38, locuitori, durată media a vieții locuitorilor țerei este dăra de $\frac{3 \cdot 2 + 37.7}{2} = 35.5$ ani. Voiu demonstra mai jos, că dintre populațiunile a 13 state, ale caror durată media a vieții amu gasitu prin acestu calcul, România ocupa locul alu 9-lea.

S'ar putea născ dubiulu asupra esactității aproximative a numerului total alu locuitorilor țerei notat mai sus. Dacă urmărim creșterea și scăderea populațiunii prin născeri și decese dela recensământul general alu anilor 1859—1860 încôce, adăugându numerului locuitorilor de atunci pe fiicare anu escedentulu născerilor de asupra deceselor, sau scadiendu deficitulu născerilor, gasim că pentru periodulu corespunditoru cu tabel'a Nr. I numerulu locuitorilor din tota țiera ar fi cel următoriu :

in anulu 1870	4.714,315
" " 1871	4.749,904
" " 1872	4.780,338
" " 1873	4.786,914
" " 1874	4.786,689

la momentul parintilor sei, căci ambii se mutasera din viața în aceluși anu, pe candu se află elu totu la Padu'a.

Anii de suferinție.

În ori-care altu statu, în care domina o libertate înca pe atât de moderată, la unu june dotat cu facultati eminente că ale lui Josifu Hodosiu, providut cu atestate scolastice de modelu, laudat de toti pentru moralitatea sa exemplară, în fine și distins cu diploma de doctor în drepturi, i s'ar fi deschis calea fără de nici-o greutate la funcțiuni onorifice în statu, și înaintarea lui ar fi fostu că asigurată. Nu așa sub absolutismulu austriac dintre anii 1849—1860, precum nici sub dualismulu actualu. Nu testimoniile de eminentia și moralitate, nici diplome, nici cunosștia de mai multe limbi decidu sub sisteme de acelea guvernamentali asupra viitorului individulu, ci decide opiniunea ceși formă superiorii despre sentimentele politice și naționali ale concurenților și candidaților. Potu acei individi se respecte toate legile pozitive ale statulu cu tota rigôrea și în consciința, se se îngrope în birouri cu mormane de acte, se depuna juramente omagiali ori-câte i s'aru cere; întrebarea înse este cu totul alt'a: în care școlă a învetați.

Barnuti, Papi și Hodosiu au potutu se o scia din capulu loculu, că dacă s'au decidu ași termină studiile în Itali'a, nu voru mai avea locu nicăiri în imperiulu austriac, decâtu cel multu că practicanți ori dirijisti în vreunu orașelu undeva, din cele uitate de Dumnezeu. Cei doi s'au și folositu de vocatiunea venita lor dela Moldov'a și s'au aplicatu în Jasi că profesori. Hodosiu nu s'a potutu înduplecă seși lăse patri'a natală. De alta parte vedindu elu, că în acea epocă agitata de ure naționali, poporul românesc este mai preste totu lipsitu de juriconsulți onesti din națiunea sa, cari se'i apere cauzele pe la tribunalu, își alese profesșiunea de avocat. Sub austriaci înse eră și această vocatiune clausulată și limitată prin unele condițiuni necunosște înainte de aceea în Transilvani'a.

in anulu 1875	4.783,882
" " 1876	4.822,572
" " 1877	4.847,981
" " 1878	4.845,505

Tabel'a acésta nu coprinde înse și creșterea populațiunii prin escedentulu imigrațiunii de asupra emigrațiunii, și nu potemu se fimu departe de adeveru, dacă admitemu numerulu de 5 milioane că acela alu locuitorilor României în momentul de față.

În toate comunele urbane din România se celebră în terminu mediu 4,884.4 casatorii pe anu, din cari numai 3,787.9 în legea ortodoxă; în toate comunele rurale 26,837.8 din cari 26,250.1 ortodoxe; în tota țier'a se seversiescu pe anu în terminu mediu 31,038.2 casatorii, din cari 30,038.0 în legea ortodoxă. Vinu dăra în tota țier'a 6.3 casatorii pe anu la câte 1000 locuitori (tabelele I și II). La acestu numeru participa înse populațiunea rurală cu o proporțiune mai mare de câtu cea urbană: în capital'a București (vedi tabelele VI și VII) vinu câte 5.7 casatorii la 1000 locuitori din populațiunea totală și 6.4 casatorii la 1000 locuitori din populațiunea ortodoxă.

(Va urmă.)

Evenimente politice mai noue.

(Convenirea celor doi imperati.)

Este foarte mare diferența la monarhi între conveniri (interveniri, intalniri) personale, că consăngeni sau că amici, ori numai că oșpeti privati, cari voiescu a se vedea unii pe alții, și érași între conveniri de caracteru politicu superioru, candu sau în urm'a, sau în ajunulu unor evenimente mari, politice și bellice, monarhi simtu necesitate imperativa nu numai de a se vedea, ci și de a se consulta unii cu alții, în strictu secretu, la vreunu locu departat de curiositatea și de spionagiulu capitalelor, éra în casu de a se afla cu cale, că cele proiectate sau și decise între ei, se se coprinde și în scrisu, chiama langa sine pe cei mai ageri diplomati și generali.

Intocma așa se întimplă în 10 Septembrie a. c. la cetate Danzig (Dantiscum) între cei doi imperati, unchiu și nepotu. Alexandru III imperatulu tuturor Russiloru, veni pe mare, însoțitu nu numai de diplomati, ci și de patru mari duci, membri ai familiei imperatésce, cu pompa adevératu imperatésca. Octogenariulu imperatu Wilhelm esise înainte nepotulu seu cu o di înainte la Danzig, éra de acolo se puse pe o corăbia că se'lui întimpine, și așa prim'a convenirea MM. LL. fu pe apa, ceea ce ne aduce aminte convenirea lui Napoleon I cu Alexandru I totu pe apa și totu din cauze extraordinare înainte de acésta cu 71 de ani. În urm'a imperatului Germaniei pre langa alti ministrii veni acolo chiaru și principele Bismarck, ceea ce și produse în tota Europ'a unu efectu cu atât mai profundu, cu câtu și din partea

Numerulu advocatorilor adeca eră fixatu pentru fiicare tribunalu, preste acésta nici chiaru doctorii în drepturi nu puteau deschide cancelaria de advocatură fără o praxă prealabilă de câte trei ani în cancelari'a vreunui advocatu recunosștu, și abateru dela acésta regulă se facea numai în casuri excepționali. Lips'a de advocati cu diplome se impliniă deocamdată din provinciile austriace.

Hodosiu intră în 10 Dec. 1855 că practicant de advocatură la advocatul unguru Ladislau Elekes în Abrudu, ceea ce trebui se se notifice la curtea înaltă din Sibiu, de unde înse abia cu dat'a din 29 Octombrie 1856 îi veni resoluțiunea, că praxea lui se ia spre știință, dăra i se împartăsi numai în 8 Decembrie alu aceluși anu. Chiaru și de aci Hodosiu putea se combine la tractarea ulterioară ce'lui așteptă din partea auctoritatilor statulu.

În 24 Augustu 1857 Hodosiu rađimatu pe toate atestatele, pe diplom'a sa de doctoru și pe unu testimoniulu foarte bunu alu advocatulu Elekes, rogă pe ministrulu justitiei dela Vien'a, că se se îndure al'ui dispensă de cele 10 luni câte îi mai restă din praxă și se'i permitta a depune examenu de advocatu. Ministrulu înse provocandu-se, nu la vreo lege, ci numai la ordonanță sa din 11 Oct. 1854, favôrea ce facuse altora, o denegă puru și simplu lui Hodosiu prin o resoluțiune comunicată lui dela curtea înaltă sub dat'a din 31 Aug. alu aceluși anu.

Curendu după aceea Josifu Hodosiu se casatori în 3 Novembre 1857 luandu de soția pe dănișor'a An'a, unic'a fiica a renumitulu protopopu Simionu Balintu din Rosi'a Abrudului, decoratu de către 2 imperati pentru faptele sale patriotice.

În Septembrie 1858 Josifu Hodosiu se rogă pentru concessiunea de a deschide cancelaria de notariu publicu în Abrudu sau în Alb'a-Julia. După repetite ursorie, abia după 11 luni de așteptare îi veni sub Nr. 4681 din 22 Augustu 1859 resoluțiune scurtă, negativă, în care se dice, că pentru acelea stațiuni s'a datu concessiunea la alti individi. Hodosiu în amarățiunea sufe-

Russiei venisera între alții comitele Suvaroff, și d. Giers, cei mai ageri diplomati ai aceluși imperiu.

După convenirea și consultațiunea de pre apa, imperati esira pe uscatu la Danzig, unde fusera primiti de către populațiune cu solemnitate și pompa rară. Ce voru fi regulatu monarhi în acea di și nôpte între sine, voru fi aflatu până acuma prea puțin moritori, căci conjecturile diariilor în casulu de față nu platescu nici câtu o cōja de nuca. Imperatulu Wilhelm recise de mai înainte, și temendu-se că se nu'i fia mai reu, în locu de a merge la manevre, se întorse la Berlin, éra imperatulu Alexandru III merse cu toti ai sei la St. Petersburg, lasandu la Danzig numai pe Saburoff, cu misiune că se continue consultarile cu Bismarck. Acesta invită apoi pe Saburoff la resiedință sa de véra, cunosșta acum Europei cu numele Varzin. Acilea se infundăra acei diplomati și acum își potu întinde corespondenții urechile câtu frunziile de papusioiu, că nu mai audu nimic prin murele aceluși castellu, éra noianulu de sciri publicate în diarie despre rezultatele acelor întrevéderi sunt până acuma puru și simplu conjecturi.

Adevérulu câtu se dice că a esitu la lumina asupra situațiunii de față, era foarte bine cunosștu mai de înainte, éra anume, relative la monarhi'a austro-ungurésca și la regatulu României, starea actuală a lucrurilor se pôte precisa în scurtu așa:

Germania îndemna și împinge pe Austro-Ungaria de mai mulți ani către resaritu, adeca se ocupe câtu se pôte mai multu teritoriu turcescu, și dacă 'iar da man'a, se inghitia chiaru și pe staturile formate déjà în peninsula Balcaniloru, înca și pe România, pentru-că așa la unu momentu datu, Austria se aiba desdaunare sigură pentru provinciile sale germane, pe care națiunea germană este prea decisă a le încorpora mai curendu sau mai tardiu, dăra cu orice pretiu, la imperiulu Germaniei. Russia nu voiesce se suferă acea întindere austro-ungurésca spre resaritu și cu atât mai puțin voru se audia de ea Serbia, Bulgaria, Montenegrini, Turcii, Arnautii. Tota lumea crede, că de aici se va născ unu resboiu din cele mai teribile între Austro-Ungaria și Russia, cu atât mai virtosu, că pe acésta o împingu panslavistii și nihilistii sub pedepsă de a mai omori érași imperati.

Între acestea împregiurări România se află mai alesu de doi ani încôce, într'o situațiune din cele mai delicate. În capital'a României este secretu publicu, cunosștu de toti, dăra vorbitu de puțin, că Russia promitte României, Bucovina și Transilvani'a, dacă se va confedera cu ea în contra Austro-Ungariei. Dăra tocma așa Austro-Ungaria promitte României, Bulgaria până în Balcani cu tota partea mării negre dela Dobrogea înainte, dacă 'și va înpreuna armat'a sa cu cea austro-ungurésca contra Russiei.

Respunsulu României către ambele staturi mari se pôte vedea în „Romanulu“ din 12 Sept.

tului seu adaoge la resoluțiune cuventulu românescu: Minciuna!

În fine, după Josifu Hodosiu facuse în locu de 3 preste 4 ani de dile praxă de advocatu, după multe traganari fû admisu la examenu în 16 Augustu 1860, pe care'lui și depuse la curtea de apellu din Sibiu cu succesu stralucitu. Cu atâtă înse elu totu nu'și avea asigurată pozițiunea și existența familiei sale. Am observatu mai în susu, că numerulu advocatorilor eră limitatu pentru fiicare stațiune sau incinta de tribunale; urmă deci că se mai suplice înca și pentru permissiunea de ași deschide undeva cancelaria proprie de advocatură. Hodosiu ceru în 22 Octombrie 1860 o stațiune la Tergulu-Murasiului, unde ar fi venitu mai aproape de locul născerii sale, éra suplic'a sa o instrui cu diece documente; dăra după așteptare de $3\frac{1}{2}$ luni sub Nr. 10962 din 11 Februaru 1861 i s'a denegatu și acésta cerere totu sub pretextu, că stațiunea s'a datu altuia, din care cauză amaritulu omu érași scris pe resoluțiune: Minciuna!

Desfidu pe ori-ce barbatu romanu onestu, din cei mai tari de spiritu și mai pacienti întru a suferi nedreptatea și asuprirea, dacă aru fi fostu în stare de a mai perseveră în suferinție și a nu întorce dosulu pentru totdeauna patriei sale maltratate. La nimeni înse nu se pôte aplică mai bine că la Hodosiu cunosștu a sentința a poetului:

Nescio qua natale solum dulcedine captos

Ducit et immemores non sinit esse suae.

Pentru elu patri'a sa muntôsa eră o amantă, o Hena Cosangena din cositie rose'i cantă.

În urm'a pazei dela Villafranca absolutismulu începse se pârda multu din rigôrea sa, éra prin diplom'a din 20 Octombrie 1860 și prin patent'a imperatésca din 26 Februaru, restaurandu-se în parte mare vechile drepturi și constituiuni istorice ale provinciilor din care eră compusa monarhi'a austriacă, își perdû și spionagiulu influință sa funesta pentru mulți romani din cei mai capabili și mai zelosi.

(Finea va urmă.)

care este totuodată respunsu categoricu dată și la obraznicele dăra nepotintioșele amerintiele ale pressei ungurene. Acăsta eră situațiunea până la 10 Septembrie.

— (Altu evenimentu memorabile.)
Pre candu cei doi imperati mari credeau că luca în Danzig cu succesu bunu „pentru pacea lumii”, în alta parte a ei se intempla o revoluțiune militară, sau cum îi dicu europenii, de soldatesca, care baga în grija mare pe toate puterile apusene și alarmă din nou Orientulu. În 9 Septembrie patru mii soldati de linia cu colonelii lor în frunte incongiurandu palatulu viceregelui Tevfik din Egiptu aduseră pe acesta în atăta strimțore, în cătu lui îi caută se le promita, că nu numai va departă pe ministrii actuali, pe cari colonelii și ceilalti oficiari îi declară de hoti și tirani, ci va acceptă și o constituțiune asia precum o voiesce soldatesca. De altumentrea trupele până acum n'au comisu nici-o disordine; dăra în casuri de acestea totu la politici le vinu în minte rebeliunile pretorianilor, cari puneau și ucideau imperati în Rom'a, rescălele janicerilor, cari strangulau veziri și sultani; ale strelitilor din Russi'a și asia mai departe. Rebeliunea inse din capital'a Cairo în Egiptu isi are inportanti'a sa cea mare din cauza că cu aceea sunt plesniți în cea statură că Angli'a și Franci'a, cari mai antierti detronara pe viceregele betranu și pusera pe fiu-seu, carui acuma trupele egiptene voiescu se'i dea pasportu. În momentele de față diplomatii se consulta despre o invasiune militară în Egiptu, spre a restabili pacea publică, dăra mai toti se temu, că trupele egiptene cunoscute că foarte brave, se voru opune la orice invasiune cu armele. E vorba că se între Turci'a cu trupe, ea inse nu are bani, apoi pe Angli'a nu o lasă Franci'a și pe acăsta nu o sufere Angli'a.

Din Bucovin'a.

Dela Cernauti avem sciri frumoșe, pe care le vomu dá în Nr. viitoriu, éra acuma facemu locu numai la următoarele:

Dela Sucév'a ne veni scirea, că pentru despartitur'a romanésca a clasei I dela gimnasiu s'au inscris 45 romani, fara inse de a ne spune si numerulu, ce cuprinde despartitur'a nemtiésca. Totuodată primiram cu bucuria și următoarea în vitare: „Studentii academici romani dela universit. din Cernauti isi iau libertatea a Ve invitá la serat'a cu jocu, care se va arangia în 3/15 Sept. a. c. în sal'a otelului „Langer“ în favorea gimnastiloru romani sermani și bravi din Sucév'a. Damele și domni sunt rogati a aparé în toaleta simpla. Inceputulu la 8 ore. — Biletulu pentru o familia (incl. 4 persoane) 3 fl., pentru o persóna 1 fl. 50 cri, studentii solvescu 1 fl. Biletele se voru vinde la librari'a dloru Szymonowicz et Seil și sér'a la cassa. Oferte benevole se voru primi cu multiamita și se potu adresá cătra dlu Stefanu Stefurea professoru la gimnasiulu din Sucév'a.

Sucév'a, în Septembrie 1881.

Comitetulu arang.

Apelamu la marinimi'a romaniloru de pretotindenea, că se contribue dupa potintia și se sprinésca laudabil'a întreprindere a academiciloru romani bucovineni. Ofertele se potu tramite de ori-si unde sub adres'a susu numitului dn. profes. și dupa terminulu seratei amintite în invitare.

Correspondentie particularie ale „Observatoriului“.

— (Din comitatulu Hunedórei în Septembrie a. c.). Este foarte intristatoriu pentru noi, că din acelu teritoriu vastu, intinsu din tinutul Orasciei până la fruntariile Banatului și până spre Aradu, mai nici-odată nu ni se pôte implini dorintia de a publicá și câte o scire buna pentru locuitorii aceluia.

Din câteva informatiuni mai recente, pe care le avem dinaintea noastră, aflamu între altele, că scălele confessionali romanesci în locu se se imulțiesca, numerulu loru scade pe fiacare anu, éra în loculu lor se ridica scăle magiare pentru poporatiuni curatu romanesci, sau incai cu maioritate preponderante romanésca, éra violentia cu care se propaga limb'a magiara la fraged'a tinerime, este asia de cumplită, în cătu de ex. în comun'a Geoagiu scolarii nici pe strade nu mai cutedia se si vorbésca limb'a materna, nici chiaru cu strainii, sau că o vorbescu numai sioptindu, că se nu'i audia vreunu

unguru și se'i denuntie la dascalii. Într'aceea scăla confessionale nu mai functionedia, din a cui vina? va sci pôte respectivulu consistoriu și protopopulu.

Dela Dev'a aflamu, că doi preoti voindu a si dá pe fiii loru la scălele reali ale statului, au întrebatu firesce și despre didactru și alte spese împreunate cu instructiunea, si au aflatu, că didactrulu este pe anu 18 fl. Apoi fiindu-că în scăle reali nu se propune limb'a latina, acei ce voiescu se o invetie, au se mai dea câte 2 fl. = 24, sum'a: 42 florini. Asia acei doi preoti isi duseră baiatii la gimnasiulu din Bradu. Cu toate acestea dintr'unu biletu de contributiune din a. c. comunicatu noue în originalu, vedemu la positiunea a patr'a, că poporatiunea acelu comitatu platesce și la fondulu acelu scăle 1% că aruncatura pe florinulu de impositie, preste cele 5%, pe care trebe se le dea fiacare contribuente la fondulu scălei sale confessionale. Da, 5% la scăle confessionali și totusi se nu fia scăle confessionali? Se fia acesta unu simplu scandalu, sau si mai multu, o crima? A plati câte 5% pentrucă se nu ai scăle și a plati 1% (mai înainte erau 2%), pentrucă se'ti estermine limb'a și nationalitatea: diceti o satira mai amara decâtu este acăsta.

Da, mai este și alt'a din Orascia. Studentii romani sunt incuiati de a valm'a în gimnasiulu calvinescu si amestecati cu secuii asia, în cătu se nu póta vorbi între sine nici-unu cuventu romanescu. Acăstu scandalu noi ilu memoramu astadi a patr'a óra de trei ani; se pare inse că la multi parinti santiti și nesantiti, le place se faca din fiii loru ianiceri, cari preste cătiva ani se injungie chiaru pe generatorii loru.

Dela Dev'a mai avem o scire frumoșă. Sambata în 10 Sept. patru romani din comun'a Boholtu venindu cautau aperare contra notariului din locu, carele sub pretestu că are se scătia contributiunile statului, a vendutu la unu jidanu prunele de prin gradinele ómeniloru, mesur'a de 20 cupe numai cu câte 60—65 cri, într'unu timpu, candu si alti jidovi alérga priu sate dupa prune, că se férba vinarsu din ele. Noi vedemu în acea fapta o adeverata crima; tocma pentru aceea inse o dămu sub reserva, asteptandu informatiuni și mai exacte.

Prea stimatle dle Red!

Cu anim'a petrunsa de dorere Ve rogu, se binevoiti a dá locu în pretiuitulu „Observatoriu“ următoareloru ronduri:

Eri în 10 Septembrie st. n. mi se dede ocașiunea prea trista a fi de față la inmormentarea bravului preotu gr. cath. din Lun'a (Aranyos-Lona), Georgiu Bucsi'a.

Mórtea atātu de tragica a acestui barbatu stimatu de toti cunoscutii sei, proveni din unu casu pe cătu de extraordinariu, pe atātu de teribilu. În 8 ale l. c. voindu a merge la Turd'a la téggu, se sui pe unu manzu nededatu sub sié, de cătra care fu trantitu asia, în cătu în urm'a vatamariloru primite în capu și în internulu peptului și probabilu în urm'a cumplitei sguduiri a creriloru, în câteva minute isi dede nobilulu sufletu, lasandu în doliulu celu mai adencu pe o veduva cu 2 prunci mititei.

Casulu atātu de tristu, dăra mai virtosu iubirea, stim'a și reputatiunea ce defunctulu si-a sciutu castigá prin manierele sale afabile și prin forti'a caracterului seu înainte tuturoru, la servitiulu funebrele au atrasu o multime de inteligenti și unu numeru prea frumosu de dame din Turd'a și giuru, ba cătiva dni profesori din Blasiu inca nu pregetara a veni din departare și a dá onórea cea mai de pe urma fostului colegu alu Dniiloru.

Servitiulu funebru s'a celebratu de cătra doi v.-protopopi și 15 preoti cu atăta esactitate și cu o demnitate atātu de impunatória, pe cătu numai se pôte dupa ritulu nostru resariteanu bine pnceputu și bine aplicatu, la ce a contribuitu foarte multu chorulu compusu din cătiva cantareti distinsi și condusu de cătra bravulu professoru din Blasiu, Aronu Papiu.

Cuventarea funebrele a domnului Beniaminu Popu vice-protopopu în Salinele-Uiórei a petrunsu ánimelē ascultatoriloru, a fostu o oglinda fidela a perderei ce ne-a ajunsu prin mórtea lui Georgiu Bucsi'a, dăra totuodată și a eruditiunei frumoșe a oratorului.

Prin luarea „iertatiuniloru“ dlu v.-protopopu Stefanu Colceriu a sciutu stórce lacrimi din ochii tuturoru, asemenea și dn. Petru Jacobescu preotu în Veresmortu prin cuventarea sa dela mormentu, rostita într'unu limbăgiu frumosu și plinu de simtiementu.

Nu potu a trece cu vederea și a lasá nea-

mintita aci nobleti'a dnului proprietariu din Lun'a anume Pap Gyula și a amabilei sale soție manifestata față de inteligenti'a romana adunata la acăsta ocașiune trista prin aceea, că nu numai se îngrijira de o mésa încarcata de mancari bune și vinu escelentu din alu Dniiloru-sale, ci generós'a dómna cá unu angeru consolatoriu sciá prin cuvinte dulci a varsá balsamul alinatoriu pe ranele sangerande ale veduvei tinere.

Georgiu Bucsi'a s'a nascutu în comun'a Harastiesiu nu departe de Turd'a, din parinti economi în a. 1846. Scălele elementarie și gimnasiale le-a absolvatu în Blasiu. Cursulu teologicu ilu incepú în Blasiu, de unde dupa 2 ani fu tramisu la Vien'a în seminariulu dela St. Barbara. Dupa absolvarea cursului teologicu fu aplicatu cá professoru gimnasiale în Blasiu, de unde dupa puçini ani esí în parochia.

Prin mórtea lui inteligenti'a romana din giurulu Turdei a perduiu unu membru gata de a imbraciosia ori-ce idea nobila și a sacrificá pentru ori-ce scopu salutariu, cunoscutii și amicii sei unu colegu prea placutu prin umorulu seu nesecabilu și prin amabilitatea sa și nobleti'a ánimelē sale, clerulu unu preotu zelosu și romanismul unu atletu neobositu și unu caracteru forte.

Fia-i tierin'a usióra!

Petridulu de midiulocu, 11 Sept. 1881.

Simeonu Popu.

— Almasiulu-mare, 9 Septembrie Ve rogu frumosu se dati locu în pretiuit'a-Ve fóia ce redige-Ti următoareloru linii:

În 6 st. n. a l. c. si-a celebratu cunun'a dnulu Joanu Andreiu din San-Mihaiu, clericu esternu de Blasiu, cu domniórá Nin'a Fehér amabil'a fiica a dnului și respectatului notariu din Ascileulu-mare. E dreptu, că inteligenti'a nostra romana dela sate e lipsita de ori-ce petreceri cu anii întregi (decumva nu alérga la orasielē vecine), dăra candu se intempla de se aduna câte-odată spre a participá la vreunu actu solemn, sau la vreunu ospetiu (nunta), atunci se vedi petrecere frumoșă și insufletire adeveratu romanésca. Unu numeru frumosu și mare de óspeti s'au intrunitu și la mésa dlui Joanu Andreiu, a caroru cununa a facutu-o amabil'a mirésca cu frumoșele și amabilele romancutie ce o incungiarau, că totu atătea rose sadite în maréti'a gradina a marelui Traianu. Cá la ori-ce petrecere, asia si aici s'au disu mai multe toasturi atātu pentru fericirea, sanetatea și lungimea vietii miriloru, cătu și pentru onórea veteraniloru soci. Nu potu se nu amintescu aci dintre numeroșele toasturi, pe alu dlui Joanu M. Petranu teologu de Blasiu, dorintiele caruia coprinse în versuri au fostu primite cu multa insufletire din partea tuturoru óspetiloru.*)

Unu óspe.

Sciri diverse.

— (Espositiunea romana) s'a inchisu Mercuri în 14 Septembrie sér'a dupa 6 ore prin on. domnu Parteniu Cosma fostu presedente alu aceleia, cu o cuventare adressata membriloru consortiului, care luase asupra si realizarea espositiunei și comitetului de 15 insarcinatu cu executarea. Dn. Cosma accentuá între altele, câteva pedeci și greutati foarte mari, pe care le intempinase comitetulu în calea sa, ilu felicitá inse, că în mani'a atătoru obstaculele întreprinderea reusi totusi preste tota asteptarea, éra adeveratele sale rezultate și folóse practice în natiune se voru cunosce mai tardiu. Unele din acelea se cunoscú chiaru și până acuma: crescerea increderei în noi insine, în facultatile nostre și dorintia ce a si inceputu a se generalisá, cá adeca celu multu preste trei ani se mai depunemu unu examenu publicu cu noi insine, adeca se fia deschidemu o espositiune, care inse are se mai întreitú mai mare și indiecitú mai cercetata. Se simte adeca o mare parere de reu la mii de individi și de familii, cari n'au participatu la acăsta espositiune nici în fapta, nici macaru prin visitarea ei.

Proclamarea premiiloru nu se potú intempla Mercuri, din cauza că classarea obiectelor inpreunata cu multe dificultati, anume la grup'a industriei compusa din atătea mii, a cerutu mai multe dile decâtu a statu espositiunea deschisa, și asia abia se terminá eri. Publicarea va urmá cătu mai curendu. Într'aceea obiectele care nu au fostu de vendiare, sau de au fostu, nu s'au vendutu, se restituie și remitu proprietariloru. Se crede că în vreo 10 dile se va terminá și acăsta operatiune din urma, totu asia de migalósa cá si cea de ántaia. Se va publica și ratiociniulu indata ce

*) Spatiulu nu ne permite a publicá și versurile; de altumentrea loculu lor e mai bine alesu în foi beletristice.

voru intra tóte compturile, si speramu că acelea câteva mii câtu au costatu tóte preparativele, aparatele, pavilionulu, tipariturii, simbrii si celelalte spese de regie, voru cumpani prea puçinu in raportu cu celalaltu discu alu bilancei, in care se pune reputatiunea si onórea poporului nostru, interesele sale cele mai mari, atátu materiali câtu si morali, cu care nu ajungu nici miliónele in bani.

Din obiectele donate se compune o mica espositiune, o grupa destinata a se vende sau din mana libera, sau prin licitatiune, sau dóra si cu loteria, dupa cum se va afla mai cu folos. In totu casulu spesele trebe se se copere nesmintitu.

Comitetulu Asociatiunii transilv. tinu alalta-eri joi o siedintia plenaria prea bine cercetata, la care ilustrulu seu presiedente domnulu canonicu prepositu Timoteu Cipariu nu si-a pregetatu a veni dela Blasiu spre a duce presidiulu. Primitu de cátra membrii cu salutari calduróse, domni'a sa deschise siedintia prin unu discursu, in care felicitá pe Asociatiune, cá a sciutu a'si compune comitetulu in anulu precedente din membrii cari facu decórea ei si cari lucra cu zelu si devotamentu pentru scopurile sublimate si salutare cuprinse in statute. Dupa acéstea luandu-se in ordine tóte decisiunile adunarei generale de natura a fi executate de cátra comitetu, cá cele mai urgente s'au afflatu concursele la stipendii si ajutorie, cu exceptiunea acelora, care sunt date la tineri buni din anii precedenti. Asia concursele Asociatiunii se voru publica nesmintitu in septeman'a viitoria in trei diarie romanesci. Din partea nóstra reflectamu si pâna atunci si daca voiti, odata pentru totdeauna cá: Toti acei stipendisti vechi, cari nu'si trimitu testimoniile regulatu in sensulu concursulu pe fiecare semestru si anume pe sem. II pâna in 15 Aug. st. n. si toti cáti la finea sem. II nu anuntia si nu declara, cá voiescu se continue invetiaturile, anume la cutare institutu, voru fi considerati cá lipsiti de stipendiu. Mai incolo, cá invetiaceii de professiuni (meserii), cari au primitu câte-odata ajutoriu de 12 fl. 50, cri se nu'si mai faca de lucru mai cerendu odata, cá nu li se va dá, fiindcá sunt altii, multi, cari merita ajutoriu totu cá ei. Pentru sodali sunt astadata destinate patru ajutorie de câte 25 fl. v. a., inse sub conditiune absoluta, pe care trebe se o documentedie, cá voru si cá se potu face maiestrii in regula.

(Tèrgulu de tíera) dela Sibiu, care cadíu in septeman'a acésta, esi multu mai bunu decátu se temea lumea pe la noi; a si fostu inse prea bine favoratu de dile senine, cu exceptiune de un'a, in care plouase vreo dóue óre. Tergoveti, vendiatori si cumparatori, au fostu multi, veniti din tóte partile, de unde se combina, cá recolt'a (secerisiele) din estimpu in acésta parte a tierii a fostu destulu de buna, pentru-cá ómenii se póta vinde din prisosu, se'si cumpere câte ceva. Negutiatori straini (cu siatre) sunt chiaru pâna astadi Sambata, fórte multi aici, mai alesu cu haine gata, cu pensarii si cu petecarii de acelea lapedate din fabrice pe pretiuri de nimicu, din cauza cá sau sunt arse, sau reu vapsite, sau cu alte defecte, dara ómenii necunoscatore si anume femeile cumpera orbesce, pentru-cá se le aiba de joi pâna mai apoi. Tèrgulu de vite nu a fostu asia bunu, precum au speratu economii.

(Multiamita publica.) Subscrisulu comitetu arangiatoriu isi ia libertate a esprima multiamit'a cea mai ferbinta, toturoru p. st. domni, cari au binevoitu a luá din ópeti straini la sine in quartire, precum si acelora, cari la balulu datu in favorulu espositiunii romane pentru biletele de intrare au solvitu preste tax'a satorita. — Atari suprasolviri au prestatu D. D.: Friedrich Wächter, comite sup. si C. S. 3.50, domn'a Linna Friedrich Wächter 3.50, J. Hamrodi, comerciantu 3.50, G. B. Popu, econ. 1.—, Br. David Ursu, colonelu in pens. —.50, de Herzberg, maioru —.50, Fekete Negrutiu 1.30, Tobias Corneliu, protonot. —.50, J. Hanea, directoru —.50, Fonn, fabr. —.50, Stoss, com. —.50, J. Triffu —.50. — Totalu 16 fl. 30 cr.

Sibiu, in 8 Septembrie 1881.

Comitetulu arangiatoriu.

(Consemnarea contribuirilor) colectate prin Alexandru Costea, adtore protopopescu din tractulu Oartii-de-josu in vicariatulu Silvaniei ingremiatu, pentru monumentulu lui Andreiu Muresianu:

Gregoriu Sim'a parochu gr. cath. in Cosiciu 1.—, Leone Maioru preotu in Chilió'a 1.—, Vasile Chudanu preotu in Oartia-de-josu —.50, Joanu Ciurcasiu preotu in Motésiu —.50, Nicolau Popu preotu in H. Giurtelecu

—50, Joanu Jug'a preotu in Bulgariu —.50, Alexandru Costea protopopu Adtr. in Oartia de susu 2.—. — Sum'a totala 6 fl.

Datu Simleu la 7/9 1881.

Alimpiu Barboloviciu,
vicariu for. gr. cath. episcopescu
alu Silvaniei.

(Errata.) Trei septemane câtu au tinutu serbatoriile si solemnitatile nóstre poporane, concursulu de ómeni din tóte partile, visitarea espositiunii, inspectiuni, classificatiuni de obiecte in juriu si alte nenumerate ocupatiuni extraordinarie, au avutu si persoanele dela „Observatoriulu“ de lucru, in afara de redactiune, cu ambele mani, adesea di si nópte, din care cauza corecturile nepotendu-se face nicidecum in linstea ceruta si regulatu, in cátiva articlii s'au si stracuratu erori neplacute, pentru care rogamu pe ool. lectori, cá se fia cu indulgentia, mai alesu cá cele mai multe erori se potu corege de cátra insusi lectorulu dupa contestu Reflectamu totusi la doue erori din Nr. 67 si anume pe pag. 1 in locu de memori'a popóraloru barbare . . . este cu totulu opusa . . . citescu cu totulu apusa; éra pe pag. 3 (371) Datum est supra di: Datum ut supra. Red.

Preturiile cerealeloru
si altoru obiecte de traíu au fostu la

12 Septembrie st. n. in Sibiu:

Grán, dupa equalitati	1 hectolitr	fl. 7.50 - 8.30
Grán, amestecatu	1 „	„ 6.30 - 7.10
Secara	1 „	„ 5.— - 5.30
Papusiou	1 „	„ 4.90 - 5.30
Ordiu	1 „	„ 4.20 - 4.50
Ovesu	1 „	„ 2.40 - 2.80
Cartofi	1 „	„ 2.— - 2.50
Mazare	1 „	„ 8.50 - 10.—
Linte	1 „	„ 10.— - 12.—
Fasole	1 „	„ 5.— - 6.—

Cursulu burseli din Vien'a si Pest'a
in 15 Septembrie st. n.

	Vien'a	Pest'a
Rent'a de aur unguresca	118.05	117.80
I emissiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orientulu ung.	96.10	90.—
II emissiune de oblig. de statu dela drumulu de feru orient. ung.	108.—	108.—
Oblig. de statu dela 1876 de ale drumulu de feru orient. ung.	95.25	95.50
Inprumutulu drumurilor de feru ung.	132.50	132.50
Obligatiuni ung. de rescumperarea pamentulu	97.75	98.—
Obligatiuni ung. cu clausula de sortire	97.50	97.50
Obligatiuni urbariale temesiane	97.25	97.25
Obligatiuni urb. temesiane cu clausula de sortire	97.25	97.25
Obligatiuni urbariale transilvane	97.—	97.—
Obligatiuni urbariale croato-slavone	98.—	—
Obligatiuni ung. de rescumperarea diecimii de vinu	94.50	94.75
Datorie de statu austriaca in chartie	76.30	76.—
Datoria de statu in argintu	77.15	77.—
Rent'a de aur austriaca	94.—	93.50
Sorti de statu dela 1860	130.50	130.50
Actiuni de banca austro-ung.	829.—	830.—
Actiuni de banca de creditu ung.	341.25	339.50
Actiuni de creditu aust.	350.80	349.10
Serisuri fonciari ale institutulu „Albin'a“ dela Sibiu	—	99.10
Galbini imper.	5.56	5.57
Napoleon lorulu	9.35	9.35
100 marea nemtesci	57.70	57.40

Cursuri de Bacuresci in Lei noi (franci).

15 Septembrie st. n. 1881.

Obligatiuni rurale din 1880 convertite cu 6%	1. 100.— b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 108.— „
Obligatiuni dominiali convertite cu 5%	„ 92.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 102.50 „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 100.50 „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 107.— „
Actiunile calilor fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ 64.60 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ 102.30 „
Prioritati cu 8%	„ —.— „
Actiunile baneci nat. rom. de 500 franci	„ 1765.— „
Actiunile baneci Roman'a din 1869 de 200 franci	„ 410.— „
Dacia-Roman'a unite de câte 250, cursulu	„ 460.— „
Rent'a romana din 1875	„ 92.1/2 „

Diverse:

Argintu contra aur	100.1/2 „
Bil. te hipotecarie contra aur	100.3/4 „
Florini val. austriaca	„ 215.1/4 „

Pentru sortatu graantie cele mai acomodate

Originalu Mayer Treiaratorie

22.000 masine in activitate

Se se cèra marc'a fabriciei

30 MEDAILLEN

J. Grossmann

Waitznerstrasse 76 Budapest'a Waitznerstrasse 76

(33) 5-10

Licitatiune de esarendare.

Pre basea conclusulu reprezentantiei comunale Saliste Nr. 611/1881 se va esarenda dreptulu càrciu-maritului pentru periodulu de trei ani urmatori dela 1 Ianuaru 1882 pâna la ultim'a Decembre 1884 in **25 Septembrie a. c. st. n.** la 10 óre a. m. in cancelari'a comunei Saliste pre calea licitatiunii publice.

Conditiiunile se potu ceti pâna la dio'a susu stabilita in cancelari'a pretorelui cercuale.

Doritorii licitanti se incunoscintiadia cu acea observare, cá inainte de inceperea licitatiunii publice, si ofertele bine instruate se voru primi, si fiacare licitantu va depune vadiulu de 10% dupa 6400 fl. v. a. Saliste, 13 Septembrie 1881.

Pretorele cercului.

„ALBIN'A“ institutu de creditu si de economii.

In sensulu §§. 107 si 108 ai statutelu societatii nóstre, prim'a tragere la sorti publica a **scrisuriloru fonciari** ale institutulu nostru, anume a seriei I din anulu 1880, va avea locu in **18 Septembrie c. n. a. c.** inainte de amédi la 10 óre in biroulu institutulu (Sibiu, strad'a Baier Nr. 1) in presentia unui notariu publicu.

Sibiu, 9 Septembrie 1881.

(50) 2-2

Directiunea.

Estrasu din Catalogu de carti romanesci din librari'a romana alui W. Krafft in Sibiu.

(Urmare.)

Caianu Dimitrie F., Manual pentru deprinderi in cugere si compozitiuni dupa J. R. Wurst	broş. — 63
Catechismu calvinesc transcriu si însocit de un'a excursiune istorica si de un glosariu de G. Baritiu	broş. — 60
Cernatescu P. J., Compendiu de istoria generala	leg. — 60
Cinci-şeci de istoriére morale. Cu 6 chipuri colorate	leg. — 60
Cipariu T., Acte si fragmente p. istoria bisericeii rom.	broş. 1.38
Comşia D., Pomaritul	„ 1.—
Corsarul Roman ilustrat	„ 2.70
Cretzianu G., Patrie si libertate. Poesii veche si noú	„ 2.50
Culegere de istorie morale	„ — 40
Densusianu Ar., Negriad'a Epopeia nat. in şiese cânturi	„ 2.—
Dictionarul etimologic rom.-latin al societati academice, cu Glosariul, legat in 3 partii	„ 16.—
Dorul Románului. Culegere de cânturi cu 12 gravuri	„ — 60
Florescu C., Limba florilor. Legat si aurit 50 cr., cart. 30 cr.	„ — 20
Fundescu J. C., Basme, Orafi, Păcálituri, Ghicituri	„ 1.—
Gane N., Novele, 2 tomuri	„ 2.—
Geneveva seu invingerea nevinovatiiei. Cu 6 chipuri	„ — 60
Grandea G. H., Patimele junelui Werther, dupa Goethe	„ 1.—
Grube A. W., Biografie romane. leg. — 60 cr.	„ — 50
Gruber Alois Dr., Amorea amicabile	„ — 25
Hahn E., Contesa falsa. Novela	„ 1.—
Hinşescu I. C., Bucătárea nationala, leg. 3.—	„ 2.50
Ispirescu P., Pilde si gácituri	„ — 40
— Din povest. unchiásul sfátos, basme păcănesci	„ 1.—
Laurianu A. T., Elemente de istoria Románilor	„ — 30
— Istoria Románilor din timpurile cele mai vechie	„ 2.50
Lespes, Fetele lui Barabaş. Novela in 2 tomuri	„ 1.68
Maiorescu T., Criticá in contra directiei de astad, in cultura romane. Despre scriere. Limba romane in jurnalele din Austria. Observari polemice	„ 2.50
Manliu J., Curs elementar de literatura. Notiuni de logica, stilistica, retorica etc.	„ 2.50
— Curs elem. si gradat de Gram. rom. Etim. si composit.	„ — 40
— Curs elementar de Gram. rom. Sintaxa si composit.	„ — 50
— Curs elementar si gradat de stil si de compozitiuni	„ 1.25
Muresianu A., Din Poesiile lui. Aurit 2.50, in pánđa 2.—	„ 1.50
Negruzzi C., Scrierile. Vol. I.—III. broş. fl. 7.50	leg. 10.—
Seria a classicilor romani, cuprinzind operele ale lui V. Alecsandri, Negruzzi si poesii ale lui D. Bolintineanu in 12 vol. broş. 25 fl. éra leg. frumos in 11 volume 32 fl. 50 cr.	„ —
Nicolescu Q., Cavalerul seu tractat d. regulile buneii cuviinte broş. 1.—	„ 1.—
Odobescu A. J., Motii si curcanii	„ 1.—
Pann Anton, Culegere de proverburu seu povest. vorbit. P. I.	„ 1.—
Petra-Petrescu N., Nepotul ca Unchiu. Comedia t. d. Schiller	„ — 25
Popescu J., Antia carte de lectura, crudo 20 cr.	leg. — 25
— A doúá carte de lectura, crudo 60 cr.	„ — 70
— Conductor la aplicarea antaiei carfi de lectura	broş. — 10
— Computul in scóla popor., manual pentru invétetori	„ 1.20
— Compendiu de pedagogia	„ 1.—
— Psihologia empirica seu sciinta despre suflet	„ 2.—
Popescu N. D., Istoria resbelulu rom.-russ-turc 1875—1878. Partea I. si Partea II., fiecare parte cu câte un tabloú	„ 1.40
— Prisonierul rom. dela Plevna. Novela contemporane	„ 1.40
Ca premiiu un tabloú	„ 1.40
Popu Iosif, Manual asupra procedurii in cauzele mai menunte (Art. de lege XXII. 1877	„ — 80
— Legea comunaia seu articlii de lege XVIII. 1871 si V. 1876	„ 1.—
Popu Dr. N., Istoria Ungariet	„ — 25
— Geografia Ungariet si elemente din geografia generala	„ — 30
Popu Stefan, Economia rurala. Cu 142 ilustr. Leg. 2 30	„ 2.—
Popu G., Indreptar practic in tóte afacerile financiale	„ 2.20
— Ecuivalentul, indreptar practic	„ — 20
Riureanu J. M., Biblioteca de lect. p. junimea de ambe sexe: — Inelul gasit. Banf de aram. Incendiul	„ — 40
— Priveghietóra. Theodora seu copilul perdut	„ — 40
— Emigranti la Brasilia	„ — 40
— Rosa de Tannenburg	„ — 40
— Cei doi fraii. Devotament admirabil. Poesii	„ — 40
— Ouele pascelor. Petre si Alexandru. Poesii	„ — 40
— Mielul. Licuriciul	„ — 40
— Cele 2 surori seu frumoşá si frítá, urmate de alte 5 ist.	„ — 40
— Opere alese de Beniamin Franklin	„ — 50

(Va urma)